

# **Nationella vårdkompetensrådet Socialstyrelsen**

**Årlig redovisning för 2024**

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. På begäran kan vi ta fram publikationen i ett alternativt format för personer med funktionsnedsättning. Skicka frågor om alternativa format till [alternativaformat@socialstyrelsen.se](mailto:alternativaformat@socialstyrelsen.se).

Artikelnummer: 2025-2-9481

Publicerad: [www.socialstyrelsen.se](http://www.socialstyrelsen.se), februari 2025

# Förord

Socialstyrelsen ska enligt förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen årligen redovisa Nationella vårdkompetensrådets vidtagna åtgärder och aktiviteter till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningen ska överlämnas senast den 28 februari året efter det år som redovisningen avser.

Rapporten har utarbetats av medarbetare i rådskansliet. Ansvarig enhetschef har varit Lena Hellberg.

Björn Eriksson  
Generaldirektör

# Innehåll

<b>Förord .....</b>	<b>3</b>
<b>Verksamhetsåret 2024 i korthet .....</b>	<b>5</b>
Nationella vårdkompetensrådets uppdrag och sammansättning .....	6
<b>Nationella vårdkompetensrådets verksamhet 2024 .....</b>	<b>7</b>
Rådets möten.....	7
Verksamhetsplan.....	7
Genomförda aktiviteter och uppföljning av verksamhetsplanen .....	8
Rådets analyser och bedömningar.....	11
Dialog med berörda aktörer.....	17
Kommunikationsarbete .....	18
<b>Socialstyrelsens planering och organisering av rådets arbete .</b>	<b>22</b>
Rådskansliet .....	22
Samråd med UKÄ .....	22
<b>Bilaga 1. Nationella vårdkompetensrådets ledamöter under 2024.....</b>	<b>23</b>
<b>Bilaga 2. Nationella vårdkompetensrådets verksamhetsplan 2024.....</b>	<b>24</b>

# Verksamhetsåret 2024 i korthet

Nationella vårdkompetensrådets femte verksamhetsår har inneburit ytterligare etablering av rådet som nationell samverkansarena för frågor om hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning. Rådets roll som samverkansarena, som utgörs av det nationella rådet och de sex regionala vårdkompetensråden, har utvecklats till att vara en central aktör för frågor som rör kompetensförsörjningen i vården. Detta märks inte minst genom att rådet är utpekat som aktör i allt fler rapporter och utredningsdirektiv för att bistå med kunskap och kompetens. Rådet får också ett stort antal förfrågningar om deltagande i aktiviteter som rör vårdens kompetensförsörjning.

I början av 2023 fick rådet sitt tredje uppdrag av regeringen som handlar om att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning (S2023/00256). Uppdraget slutredovisades den 31 maj. Nationella vårdkompetensrådet lämnar i den nationella planen 25 förslag till insatser för att förbättra kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården. Förslagen handlar bl.a. om att säkerställa tid och resurser för kompetensutveckling och ge ökad möjlighet till karriärvägar för att attrahera, utveckla och behålla personal. Regeringen ändrade den 23 maj 2024 uppdraget att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning. I enlighet med uppdraget lämnade Nationella vårdkompetensrådet en delredovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet) den 25 oktober. I delredovisningen ger rådet en lägesbild av inhämtade synpunkter på förslaget till nationell plan samt lämnade en plan för genomförande av övriga delar av det ändrade uppdraget. Arbetet ska slutredovisas senast den 28 februari 2025.

Nationella vårdkompetensrådet har blivit mer känt under året. Berörda aktörer refererar ibland till Nationella vårdkompetensrådet i media och allt fler personer i ledande position inom vården har börjat följa rådets konto i social media. Samtidigt finns det de som inte känner till rådets verksamhet alls. Det finns därför fortsatt utrymme att göra rådet och dess arbete känt. Under hösten 2024 har en kommunikationsstrategi för rådet tagits fram. Kommunikationsstrategin ska bidra till att rådets uppdrag och målområden uppfylls och att kommunikationen i så hög grad som möjligt uppfattas på samma sätt. Kommunikationsstrategin utgör en övergripande grund för kommunikationsplanen och kommunikationsarbetet framåt.

# Nationella vårdkompetensrådets uppdrag och sammansättning

Nationella vårdkompetensrådet är ett rådgivande organ inom Socialstyrelsen, vars uppdrag framgår av förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen. Rådet ska bidra till en god kompetensförsörjning genom att:

1. göra samlade bedömningar av kompetensförsörjningsbehoven baserade på tillgängliga kunskapsunderlag och tillgängliggöra sammanställningar av kunskapsunderlag,
2. stödja beslutsfattare och andra berörda aktörer på nationell och regional nivå i frågor av betydelse för kompetensförsörjningen när det gäller hälso- och sjukvårdspersonal,
3. åstadkomma samverkan mellan och föra dialog med berörda aktörer, och
4. stödja de sjukvårdsregionala råden<sup>1</sup>.

Nationella vårdkompetensrådet inrättades av regeringen den 1 januari 2020<sup>2</sup>. Rådet med ett tillhörande kansli är placerat på Socialstyrelsen. Myndigheten ansvarar för administration, beredning och föredragning av ärenden och därmed sammanhängande uppgifter<sup>3</sup>.

Rådet består av en ordförande och 13 andra ledamöter (se bilaga 1). Ordföranden ska ha kunskaper om såväl högskolesektorn som hälso- och sjukvårdssektorn. Av ledamöterna ska fem representera lärosätena, tre representera regionerna, två representera kommunerna, en representera Socialstyrelsen, en representera Universitetskanslersämbetet och en representera de sjukvårdsregionala råden. Ledamöterna i Nationella vårdkompetensrådet utses av regeringen för en bestämd tid. Med undantag för ordföranden utses ledamöterna i rådet på gemensamt förslag av Socialstyrelsen och Universitetskanslersämbetet.<sup>4</sup>

---

<sup>1</sup> Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen § 17 a.

<sup>2</sup> Uppdrag att förbereda inrättandet av ett nationellt råd för kompetensförsörjning av personal inom hälso- och sjukvården (S2019/03995).

<sup>3</sup> Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen § 17 a.

<sup>4</sup> Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen § 17 b och § 22 a.

# Nationella vårdkompetensrådets verksamhet 2024

## Rådets möten

Nationella vårdkompetensrådet bestämde vid sitt första möte, i februari 2020, att årligen ha fyra heldagsmöten och att ytterligare möten kan bokas in vid behov. Rådet har under 2024 haft sex möten: i januari, april, maj, september, oktober och december. Fyra av årets möten har genomförts fysiskt på Socialstyrelsen och övriga två har hållits digitalt. Protokoll från rådets möten publiceras löpande på rådets webbplats<sup>5</sup>.

## Verksamhetsplan

Nationella vårdkompetensrådet har utarbetat en verksamhetsplan för 2024 med målområden och mål samt en aktivitetsplan. Verksamhetsplanen återfinns i sin helhet i bilaga 2.

## Målområden

Nationella vårdkompetensrådets uppdrag är bl.a. att bidra till en god kompetensförsörjning av personal inom hälso- och sjukvården och tandvården. Utifrån detta har rådet definierat följande fyra målområden för verksamheten.

- Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå.
- Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården.
- Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov.
- Regeringsuppdrag.

Rådet har formulerat ett antal mål under respektive målområde, se bilaga 2.

---

<sup>5</sup> Se <https://www.nationellavardkompetensradet.se/om-radet/radets-moten/>.

## Planerade aktiviteter 2024

Av verksamhetsplanen framgår mål med tillhörande aktiviteter som rådet planerade att genomföra under 2024 (se bilaga 2). Några av de prioriterade aktiviteterna under 2024 har varit att:

- Genomföra regeringsuppdraget att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning i bred dialog med berörda aktörer.
- Ge rekommendationer för att underlätta införandet av läkarnas bastjänstgöring (BT) parallellt med allmäntjänstgöring (AT).
- Löpande konkretisera gemensamma arbetssätt tillsammans med de sex sjukvårdsregionala vårdkompetensråden.
- Vidareutveckla arbetet med webbplatsen kliniskhandledning.se, i syfte att bl.a. bidra med kunskapsmaterial och öka antalet kliniska handledare för läkare under utbildning.

## Genomförda aktiviteter och uppföljning av verksamhetsplanen

Nedan beskrivs först en översiktlig uppföljning av verksamhetsplanen. Därefter beskrivs några centrala aktiviteter mer ingående. Övrigt genomfört arbete under året beskrivs därefter i egna avsnitt. Flera aktiviteter löper över längre tid och kommer att fortgå även under 2025.

Under 2024 har vissa av aktiviteterna i verksamhetsplanen genomförts inom ramen för regeringsuppdraget att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.

Den 23 maj beslutade regeringen om en ändring av uppdraget att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning. Detta uppdrag har i viss mån påverkat möjligheterna att genomföra de planerade aktiviteterna i verksamhetsplanen.

## Urval av genomförda aktiviteter per målområde

Målområde 1. Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå:

- Löpande dialog mellan rådet och berörda aktörer/myndigheter.
- Löpande arbete och möten med de sex regionala vårdkompetensråden.
- Fortsatt utveckling av webbplatsen kliniskhandledning.se.



- Genomfört sex workshops med respektive regionalt vårdkompetensråd som en del av arbetet med det ändrade regeringsuppdraget att ta fram en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.
- Genomfört en workshop med sakkunniga inom läkarnas allmäntjänstgöring (AT) och bastjänstgöring (BT).

Målområde 2. Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården:

- Publicerat kortsiktiga skattningar av antalet examinerade från de olika högskoleutbildningar som leder till legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården.
- Publicerat statistikbaserade flödesbeskrivningar av tandläkares väg genom utbildnings- och hälso- och sjukvårdssystemet. Uppgifterna publicerades i rådets rapport Förslag till nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.

Målområde 3. Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov:

- Skickat pressmeddelanden om rådets arbete med regeringsuppdraget att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning som fått genomslag i media.
- Publicerat en debattartikel ”Vårdpersonalen behöver stöd i att prioritera” i anslutning till rådets delredovisning i oktober av det ändrade regeringsuppdraget att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.
- Uppdaterat rådets egen webbplats med aktuell information om rådets arbete och samlade kunskapsunderlag om kompetensförsörjning.
- Spridit rådets arbete i rådets eget nyhetsbrev löpande under året.

Målområde 4. Regeringsuppdrag:

- Lämnat slutredovisning inom arbetet med regeringsuppdraget om att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning. Slutredovisningen lämnades till Regeringskansliet (Socialdepartementet) i slutet av maj 2024.
- Lämnat delredovisning inom arbetet med det ändrade uppdraget att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning. Delredovisningen lämnades till Regeringskansliet (Socialdepartementet) i slutet av oktober 2024.

## Arbetsgrupper i rådet

På initiativ av rådets ordförande bildade rådet i slutet av 2020 arbetsgrupper för beredning av vissa centrala frågor. I ett par av arbetsgrupperna har även

externa aktörer bjudits in för att möjliggöra ett bredare samarbete. Under 2024 har arbetet i arbetsgrupper fått stå tillbaka till följd av ledamöternas intensiva arbete med regeringsuppdraget att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.

Under 2024 har arbetsgruppen för nationell samordning av dimensionering av läkarnas allmäntjänstgöring och bastjänstöring (AT/BT-gruppen) fortsatt sitt arbete. Arbetsgruppen har i huvudsak fokuserat på frågor avseende införande av BT och avveckling av AT. Den 11 november anordnade gruppen en workshop med ett 40-tal deltagare med syfte att få en nationell samsyn kring förslag till åtgärder på nationell nivå för att kunna avveckla AT på ett bra sätt. Även övergången till BT för utlandsutbildade diskuterades vid workshopen. I sammanhanget kan nämnas att delar av rådet deltog i ett dialogmöte om kompetensförsörjning av läkare på Socialdepartementet den 29 november.

Vidare har gruppen fortsatt samarbetet med Lunds universitet angående handledarprojektet om webbaserat stöd ([kliniskhandledning.se](http://kliniskhandledning.se)) och s.k. Entrustable Professional Activities (EPA) för ökad kapacitet av handledning för AT- och BT-läkare.

## Stöd till de regionala vårdkompetensråden

I rådets uppdrag ingår att stödja de sjukvårdsregionala råden. Det innefattar främjande av samverkan mellan regioner, kommuner och lärosäten på sjukvårdsregional nivå genom att löpande föra dialog med och stödja regionala vårdkompetensråd i varje sjukvårdsregion.

För att underlätta gemensam planering och genomförande av aktiviteter har rådets ordförande bjudit in samtliga regionala rådsordförande till två möten per termin för att diskutera aktuella frågor samt planera samverkan för gemensamt arbete med vårdens kompetensförsörjning. Rådets kansli har bjudit in respektive regionalt råds processledare/administrativt stöd till två möten per termin.

Under hösten 2024 har Nationella vårdkompetensrådet bjudit in de regionala vårdkompetensråden till en workshop, ett för varje regionalt vårdkompetensråd, inom ramen för arbetet med det ändrade regeringsuppdraget att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.

# Rådets analyser och bedömningar

## Examinerade inom vårdutbildningar (2024:1)

Nationella vårdkompetensrådet tar fram prognoser både på kortare och längre sikt. Rådet tittar bl.a. på hur många som förväntas ta examen från de olika högskoleutbildningarna som leder till legitimationsyrken inom vården. Det ger en viktig indikation till vårdens huvudmän om hur tillgången på ny personal kommer att se ut.

UKÄ har på rådets uppdrag tagit fram uppdaterade skattningar av antalet examinerade för högskoleutbildade yrkesgrupper avseende de utbildningar som är längre än 90 högskolepoäng samt barnmorskeutbildning på ett, två och tre års sikt. Tidshorisonten varierar mellan olika utbildningar, beroende på utbildningarnas längd. Skattningarna presenteras på nationell nivå samt för varje sjukvårdsregion och baseras på antal nybörjare samt genomsnittliga examensfrekvenser. Skattningarna publicerades i januari 2024<sup>6</sup>.

Det övergripande resultatet från de kortsiktiga skattningarna ger en likvärdig bild som den som genomfördes 2022<sup>7</sup>. Dock förväntas fler sjuksköterskor och läkare examineras i skattningarna 2022, medan fler psykologer, fysioterapeuter och arbetsterapeuter förväntas examineras i skattningarna 2024. Skillnaderna som observeras i det förväntade antalet examinerade beror på att antalet nybörjare varierar. I övrigt är skillnaderna i det beräknade antalet examinerade för de andra hälso- och sjukvårdsutbildningarna marginella med ett liknande antal examinerade. Att resultaten överlag ger en likvärdig bild på de här hälso- och sjukvårdsutbildningarna beror troligtvis på att antalet nybörjare och examensfrekvenserna är relativt stabila över tid.

## Förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning (2024:2)

Socialstyrelsen och Nationella vårdkompetensrådet fick den 19 januari 2023 i uppdrag av regeringen att ta fram förslag till en nationell plan för att förbättra hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning (S2023/00256). Av planen ska det enligt uppdraget bl.a. framgå vilka ändamålsenliga och kostnadseffektiva insatser för befintlig och ny vårdpersonal som kan behövas för att förbättra kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården. Uppdraget slutredovisades den 31 maj 2024.

---

<sup>6</sup> Examinerade inom vårdutbildningar – kortsiktiga skattningar av antalet examinerade (2024:1).

<sup>7</sup> Examinerade inom vårdutbildningar - kortsiktiga prognoser och skattningar (2022:4).

För att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar föreslår Nationella vårdkompetensrådet att den nationella planen bör gälla för perioden 2025–2028. Förslaget till nationell plan består av följande tre delar.

- Del 1–Vissa övergripande förutsättningar för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.
- Del 2–Dimensionering av högre utbildning och vårdens behov av hälso- och sjukvårdspersonal.
- Del 3–Förslag på insatser för att förbättra hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.

Nationella vårdkompetensrådet lämnar inom ramen för del 3 i den nationella planen 25 förslag till insatser för att förbättra kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården. Förslagen till insatser avser dels insatser inom hälso- och sjukvårdsområdet, dels insatser inom universitets- och högskoleområdet. Rådets genomförande av planen består i att förankra, samordna och följa upp de berörda aktörernas arbete med planeringen av kompetensförsörjningen genom de 25 insatserna som rådet föreslår i planen.

## Förslag till insatser på hälso- och sjukvårdsområdet

Förslagen till insatser på hälso- och sjukvårdsområdet uppgår till 16 och är uppdelade i två delar: hälso- och sjukvårdens organisation, verksamhet och ledning respektive personal inom hälso- och sjukvård.

### Hälso- och sjukvårdens organisation, verksamhet och ledning

Rådet ser en tydlig koppling mellan en hållbar kompetensförsörjning och verksamhetschefers roll inom hälso- och sjukvården, och bedömer att förutsättningarna gällande ledarskap, verksamhet och organisation behöver stärkas genom fem förslag på insatser. Rådet lämnar två förslag som berör kompetens på ledningsnivå, dels att kommuner bör säkerställa att medicinsk kompetens finns på alla ledningsnivåer inom den kommunala hälso- och sjukvården, dels att regioner bör säkerställa att verksamhetschefer vid universitetssjukvårdsenheter är vetenskapligt meriterade. Rådet lämnar även förslag för att stärka det verksamhetsnära ledarskapet genom att regioner och kommuner beslutar om ett normspann för antal medarbetare samt att regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett nationellt ledarskapsprogram för chefer inom hälso- och sjukvård samt tandvård. Rådet lämnar därutöver förslag om skärpta krav på vårdgivarens ledningssystem genom certifiering av ledningssystemet för att tydliggöra behov av resurser och bemanning som leder till förbättrad kompetensförsörjning.

### Personal inom hälso- och sjukvård

En av de viktigaste faktorerna för att attrahera, behålla och locka tillbaka medarbetare till hälso- och sjukvården är att förbättra arbetsmiljön och ge

hållbara förutsättningar för personalen. I en tid då färre personal ska ta hand om fler patienter med mer komplexa behov och det samtidigt råder ökad konkurrens om arbetskraft från andra sektorer, är det desto viktigare att värna den personal som finns. Av rådets 25 förslag är 11 därför särskilt formulerade för att förbättra dessa förutsättningar. Det rör sig bl.a. om att skapa förutsättningar för ett systematiskt arbetsmiljöarbete, att stödja medarbetarna till att arbeta med arbetsuppgifter som är prioriterade i relation till sin kompetens, om att säkerställa tid och resurser för systematisk och kontinuerlig fortbildning och kompetensutveckling, att ta tillvara seniora medarbetares kompetens och att införa introduktions- och mentorskapsprogram för nyutexaminerade.

## Förslag till insatser inom universitets- och högskoleområdet

Rådets förslag på insatser för universitet och högskolor uppgår till nio och är uppdelade i tre delar: universitets och högskolors verksamhet, utbildning och forskning vid universitet och högskolor respektive professorer och andra lärare vid universitet och högskolor.

### Universitets och högskolors verksamhet

Rådet lämnar ett förslag som berör universitet och högskolors verksamhet. Kompetensförsörjningen av hälso- och sjukvårdspersonal kan förbättras genom att stärka förutsättningar för verksamhetsförlagd utbildning och att säkerställa forskningsmedel för fler hälso- och sjukvårdsutbildningar. Detta kan uppnås genom att inrätta avtal för exempelvis vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning (s.k. VULF-avtal) för vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar i högskolan. Rådet föreslår att regeringen bör säkerställa detta.

### Utbildning och forskning vid universitet och högskolor

En viktig del i kompetensförsörjningskedjan är utbildning och forskning. Rådet lämnar fem förslag som specifikt rör utbildning och forskning vid universitet och högskolor. Det handlar exempelvis om förslag som syftar till att genom samordning få ekonomisk bärkraft för utbildningar till legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården med få sökande och få studenter, t.ex. utbildningar till audionom, receptarie och logoped. Rådet föreslår också att regeringen bör göra en översyn av regelverket för antagning till specialistsjuksköterskeutbildning, eftersom vissa regler i antagningssystemet till högskolan medför hinder för studenter med betald utbildning från arbetsgivaren att genomföra en specialistsjuksköterskeutbildning. Vidare föreslår rådet att regeringen bör ge långsiktig finansiering till projektet med utveckling av webbplatsen [kliniskhandledning.se](http://kliniskhandledning.se), som bör breddas till fler vårdprofessioner än för läkare, att universitet och högskolor bör ta fram principer för ersättning för

studenters merkostnader i samband med verksamhetsförlagd utbildning i syfte att uppnå kostnadsneutralitet för studenterna och att lärosäten bör enas om de kliniska moment som en student inom en viss hälso- och sjukvårdsutbildning ska kunna genomföra efter genomgången utbildning, oberoende av vilket lärosäte som utfärdar examen.

## Professorer och andra lärare vid universitet och högskolor

En förutsättning för utbildning och forskning är en robust och uthållig kompetensförsörjning av akademiskt meriterad personal vid universitet och högskolor. Rådet lämnar därför tre förslag som syftar till att stärka kompetensförsörjningen av sådan personal. Rådet föreslår att universitet och högskolor, regioner och kommuner i större utsträckning bör inrätta förenade anställningar även för andra yrkesgrupper än specialistutbildade läkare och tandläkare samt att regeringen bör säkerställa att även biträdande lektorer omfattas av bestämmelserna om förenad anställning. Rådet föreslår också att regeringen bör säkerställa en långsiktig finansiering för forskarskolor med inriktningar mot särskilda områden där få har akademisk meritering och forskningen är underdimensionerad.

## Tillgång och efterfrågan på legitimerad personal i sju hälso- och sjukvårdsyrken

I uppdraget att ta fram förslag till hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning ingick att göra en nationell kartläggning av behovsläget nu och framgent av hälso- och sjukvårdspersonal. Rådet genomförde inom ramen för uppdraget en kartläggning av tillgången på personal i sju hälso- och sjukvårdsyrken genom att analysera data från Socialstyrelsens förteckning över legitimerad personals arbetsmarknadsstatus (LOVA). För att fånga efterfrågan på legitimerad personal i de sju hälso- och sjukvårdsyrkena genomförde rådet en enkät riktad till regioner och kommuner med frågor om behovet av personal.

Kartläggningen av tillgången på legitimerad personal visar bl.a. att inte alla väljer att arbeta i sin yrkesroll. Exempelvis arbetade 90 procent av samtliga sysselsatta läkare och 78 procent av samtliga sysselsatta sjuksköterskor i sin yrkesroll inom hälso- och sjukvården 2021. Andelen minskar med antalet år med legitimation, vilket gäller för samtliga sju studerade yrkesgrupper men särskilt för arbetsterapeuter, fysioterapeuter och psykologer. Rådet bedömer att det är viktigt att förstå mer om orsakerna till att viss hälso- och sjukvårdspersonal väljer att lämna yrket eller att inte arbeta i sin yrkesroll. Det förefaller som att många vill gå vidare i karriären eller byta yrke eller inriktning, vilket det kan finnas flera orsaker till. Rådet har även bilden av att det kan finnas de som vill arbeta kvar och trivs i yrket men som av olika skäl inte orkar arbeta heltid. Bristande arbetsförhållanden är också en av orsakerna till varför hälso- och sjukvårdspersonal väljer att lämna yrket. Samtidigt är det inte enkelt att byta ut den legitimerade personalen med

olegitimerad personal i vården. Det är oroande ur ett kompetensförsörjningsperspektiv om de som vill jobba kvar ändå väljer att lämna yrket, t.ex. på grund av bristande arbetsförhållanden.

Av de 17 regioner och 211 kommuner som har besvarat rådets enkät avseende efterfrågan uppger flera, framför allt större, regioner och kommuner att det saknas uppgifter om antalet vakanser i relation till beslutad budget. Underlag saknas därför för att kunna uppskatta den sammantagna efterfrågan på legitimerad personal regioner och kommuner legitimationsyrken som studerats.

I rådets kartläggning över efterfrågan av sju legitimationsyrken i regionerna framkommer att merparten av de svarande regionerna (17 av 21) uppger att det vid mättillfället fanns vakanta tjänster i yrkesgrupperna. Antalet vakanta tjänster i förhållande till antalet tillsvidareanställda varierar såväl mellan regionerna som mellan yrkesgrupper, men där den övergripande bilden är att andelen vakanser är 10 procent eller mindre för sex av sju yrken i merparten av regionerna. En högre andel vakanser framkom gällande röntgensjuksköterska och biomedicinsk analytiker, och lägre andel vakanser avseende fysioterapeut, psykolog och läkare. Vad som är en rimlig andel vakanser är svårt att uttala sig om.

I kartläggningen av kommunernas efterfrågan gällande fyra legitimationsyrken framkommer att merparten av de svarande kommunerna (211 av 290) inte hade vakanta tjänster som inte kunnat bemannas av tillsvidareanställd personal när det gäller arbetsterapeuter, fysioterapeuter eller psykologer. När det gällde sjuksköterskor var det något fler kommuner som uppger att de har vakanser än som angav att de inte har vakanser. Svårigheter att rekrytera var mest påtaglig i landsbygdskommuner. Gällande sjuksköterskor framkom svårigheter med rekrytering även i storstadskommuner och kommuner med större städer. Inom kommunerna är motsvarande andel vakanser i förhållande till antalet tillsvidareanställda mellan 5 och 6 procent i de fyra yrkesgrupperna som undersökts. Vad som är en rimlig andel är i likhet med kartläggningen av regionernas efterfrågan svårt att uttala sig om.

## Flödesbeskrivning för yrkesgruppen tandläkare

För att få en förståelse för hur flödet ser ut genom utbildningssystemen och hälso- och sjukvårdssystemen gör rådet särskilda flödesbeskrivningar för de högskoleutbildade yrkesgrupperna (legitimationsyrkena).

Flödesmodellen kan beskriva genomströmningen för en yrkesgrupp som helhet och för olika delgrupper, till exempel efter ålder, kön eller med bakgrund eller tidigare utbildning i Sverige eller i annat land.

Flödesmodellen kan också beskriva den geografiska rörligheten, till exempel om personer flyttar i samband med studier eller specialisering.

Under 2024 genomförde rådet en flödesbeskrivning för yrkesgruppen tandläkare som presenterades i rapporten Förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning (2024:2). Resultatet av flödesbeskrivningen visar bl.a. att tätheten för antalet tandläkare i riket per 100 000 invånare har minskat under perioden 2011–2020 trots att tandläkarutbildningen har byggts ut successivt sedan 2009. Därutöver konstaterar rådet att det råder brist på erfarna, seniora kollegor att rådfråga för nylegitimerade tandläkare. Lärosätena ser även ett ökat intresse från studenterna för att arbeta med estetiska åtgärder efter examen, vilket skulle kunna påverka kompetensförsörjningen framåt.

## Samhällsekonomiska kostnader för att utbilda sjuksköterskor och psykologer som inte arbetar i det yrke de är utbildade för

Inom ramen för arbetet med regeringsuppdraget att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning genomförde rådet en hälso-ekonomisk studie för att genom ett antal hypotetiska antaganden försöka beräkna kostnaden för att utbilda sjuksköterskor och psykologer som inte arbetar inom det yrke de är utbildade för eller inom en relevant bransch. Kostnaden baseras på dels utbildningskostnaden, dels kostnaden för studiebidrag.

Studien visar det under 2021 var drygt 13 000 sjuksköterskor som inte var sysselsatta i sin yrkesroll. Det motsvarar enligt rådets beräkningar en uppskattad samhällskostnad på drygt 5,5 miljarder kronor. Motsvarande kostnad för psykologer uppgår till 0,7 miljarder kronor. Rådet betonar att den samhällsekonomiska kostnaden avser en ögonblicksbild och inte en årlig återkommande kostnad och att samtliga direkta och indirekta kostnader inte är medräknade.

## Delredovisning inom det ändrade uppdraget att ta fram förslag till nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning (2024:3)

Regeringen ändrade den 23 maj 2024 uppdraget att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning. Det ändrade uppdraget innebär att Nationella vårdkompetensrådet ska:

- inhämta synpunkter från ett antal berörda aktörer på förslaget till nationell plan som rådet tagit fram,
- säkerställa att den nationella planen och Nationella vårdkompetensrådet i samverkan med berörda aktörer bidrar till att stärka tillgängligheten och vårdkapaciteten på nationell nivå, bl.a. i fråga om väntetider, antalet



disponibla vårdplatser, beläggningsgrad samt vid fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig, och

- samordna, stödja och följa upp de regionala vårdkompetensrådets arbete med den nationella planen för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.

När uppdraget utförs ska Nationella kompetensrådet även föra dialog med ett antal berörda aktörer.

I genomförandet av den del av det ändrade uppdraget som avser att inhämta synpunkter på förslaget till nationell plan bjöd Nationella vårdkompetensrådet in de aktörer som anges i uppdraget samt de sex regionala vårdkompetensråden till ett digitalt möte den 20 september 2024 för att i enlighet med uppdraget inhämta synpunkter på förslaget till nationell plan. Rådets bedömning är att förslaget till nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning har tagits emot väl. I enlighet med uppdraget lämnade Nationella vårdkompetensrådet en delredovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet) den 25 oktober 2024. I delredovisningen av uppdraget ger rådet en lägesbild efter mötet med de berörda aktörerna och en plan redovisades för genomförande av övriga delar av uppdraget. Rådet återkommer mer i detalj om synpunkter och medskick på de 25 förslagen till insatser i slutredovisningen av uppdraget den 28 februari 2025.

## Dialog med berörda aktörer

Rådet för en löpande dialog med berörda aktörer och målgrupper som inte är representerade i rådet, såsom företrädare för professioner, patienter, studenter, privata vårdgivare samt myndigheter, intresseorganisationer och andra nationella aktörer. Rådets femte verksamhetsår har inneburit ett stort antal förfrågningar om deltagande, intervjuer och bedömningar från rådets ledamöter.

## Organisering av dialog med berörda aktörer

Dialogen med berörda aktörer sker genom olika kommunikationsformer till olika målgrupper. Genom de nätverk och grupperingar som rådets ledamöter deltar i sker löpande samverkan och informationsutbyte med företrädare för regioner, kommuner och lärosäten.

Rådskansliet ansvarar för den löpande dialogen med olika myndigheter och andra nationella intresseorganisationer, såsom t.ex. Statistiska centralbyrån (SCB), Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) och Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Expertgrupper kan knytas till rådet vid behov för specifika frågor eller områden som kräver fördjupade analyser.

## Genomförda dialoger med berörda aktörer

Under 2024 har rådet hanterat ett stort antal förfrågningar om deltagande i olika forum som rör kompetensförsörjning. För att i så hög grad tillgodose externa önskemål har rådskansliet och rådsledamöterna deltagit i ett stort antal olika nätverk och grupperingar samt fört dialog med en stor mängd aktörer. Dialog och kontakter sker på flera olika sätt, bl.a. genom möten, skriftliga inbjudningar att komma med inspel till rådet, dialog om ärenden som skickats till rådet och genom riktade utskick. Nedan ges en sammanfattning av genomförda dialoger under 2024:

- Dialog med SKR och SUHF
- Möten med SCB
- Möten med professionsorganisationer (företrädare för professionsorganisationer har även ingått i arbetsgrupper)
- Möten med patientorganisationer
- Möten och kontakter med utredningar och andra nationella initiativ för diskussion om beröringspunkter till rådets arbete
- Dialog samt deltagande vid möten med ST-rådet för läkare respektive tandläkare
- Möten med företrädare för lärosäten

## Kommunikationsarbete

Under 2024 har ett arbete gjorts med att formulera övergripande kommunikationsmål. Rådets kommunikationsarbete ska bidra till att rådets uppdrag och målområden uppfylls och de övergripande kommunikationsmålen är därför framtagna utifrån detta.

Övergripande kommunikationsmål:

- Bidra till att göra Nationella vårdkompetensrådet och dess arbete känt, användbart och respekterat bland våra målgrupper och övriga intressenter.
- Bidra till att berörda aktörer känner till och använder sig av kunskapsunderlagen och de samlade bedömningarna av kompetensförsörjningsbehoven i sitt eget kompetensförsörjningsarbete.
- Bidra till att främja samverkan mellan berörda aktörer och säkerställa att samtliga aktörer har en gemensam bild över kompetensförsörjningsbehoven i vården.

I bilaga 2, Nationella vårdkompetensrådets verksamhetsplan 2024, redovisas också målområde 3 med ett antal mål och aktiviteter för kommunikationsarbetet.

## Struktur för kommunikationsarbetet

Under hösten 2024 har en kommunikationsstrategi tagits fram och rådets kommunikationsplan har också uppdaterats utifrån nuläge och behov. Tillsammans skapar det en bättre struktur för kommunikationsarbetet, vilket kommer bidra till att rådet förmedlar en gemensam bild till berörda aktörer.

Syftet med en kommunikationsstrategi för Nationella vårdkompetensrådet är att tydliggöra hur, vad och var rådet ska kommunicera.

Kommunikationsstrategin utgör en övergripande grund för kommunikationsplanen. Kommunikationsplanen är i sin tur mer konkret och inkluderar en faktiskt plan för kommunikationsaktiviteter.

## Kommunikationskanaler

### Webbplats för rådet

På Nationella vårdkompetensrådets webbplats kan användarna följa rådets pågående arbete, hitta kontakter för samverkan och ta del av rådets bedömningar och analyser. Här samlas även användbara kunskapsunderlag som rör kompetensförsörjning från myndigheter och organisationer, men även sammanställda data som rådet arbetar fram.

I september 2023 skärptes regelverket för att bl.a. avvisa kakor på webbplatser. Det innebär att den statistik som analysverktyget redovisar för webbplatsen inte är tillförlitlig och jämförbar med föregående års besöksstatistik. Utifrån den tillgängliga data som finns uppskattas antalet unika användare under 2024 vara cirka 3 000. Under året har ett färre antal nyhetsbrev skickats ut i jämförelse med föregående år, vilket också kan ha påverkat besöksantalet eftersom nyhetsbrevet kan fungera som en inkörsport till webbplatsen.

### Nyhetsbrev

Nationella vårdkompetensrådets nyhetsbrev ges ut 4–6 gånger per år. Via nyhetsbrevet kan prenumeranterna följa rådets arbete och få information om nya bedömningar och kunskapsunderlag samt aktiviteter som rådet genomför. Under 2024 skickades nyhetsbrevet ut fyra gånger.

Rådet har en stabil prenumerationslista där nya prenumeranter tillkommer succesivt och avprenumerationer sker sällan. Totalt har rådet 771 prenumeranter på nyhetsbreven (i jämförelse med 735 prenumeranter 2023).

I december 2024 har verktyget för utskick av nyhetsbrevet bytts på initiativ av Socialstyrelsen. I övergången till det nya verktyget har prenumerationslistor uppdaterats i syfte att få ut bättre effekt av nyhetsbrevet i det nya verktyget. En ny mall för nyhetsbrevet har också tagits fram.

## Press, media och externa events

I samband med utskick av pressmeddelanden har det aktivt arbetats med att kontakta utvalda redaktioner. Under 2024 har intervjuer skett med bland annat TT, Dagens Medicin, Vårdfokus och Dagens Nyheter. Juni månad stack ut positivt då antalet omnämnande i redaktionella medier uppgick till över 80 stycken i samband med att rådet presenterade sin slutredovisning av regeringsuppdraget att ta fram förslag till en nationell plan. Utöver redaktionella medier har rådets arbete också kommunicerats i ett antal podcasts och events under året.

Press, mediaaktiviteter och externa events under 2024:

- Event 16 april:  
Talare på Dagens Medicins Vårdarenan med tema ”Kompetensförsörjning - en av vår tids viktigaste frågor”
- Pressmeddelande 3 juni:  
Drygt 13 000 sjuksköterskor i kompetensförlust – kostar samhället 5,5 miljarder kronor
- Event 25 – 28 juni:  
Deltagande i paneldebatter, rundabordsamtal och talare för att presentera förslag till nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning
- Podd 17 augusti:  
Intervju i Näravårdpodden - en podcast från SKR med tema ”Kompetensförsörjning och utveckling för framtiden”
- Debattartikel i Dagens Medicin 22 oktober:  
”Vårdpersonalen behöver stöd i att prioritera”
- Pressmeddelande 28 oktober:  
”Arbete behövs fortsatt för att stärka vårdens kompetensförsörjning”
- Reportage 2 december:  
Förstasida och reportage om rådet i Sveriges Yngre Läkares Förening (SYLF) medlemstidning, Moderna Läkare.
- Podd 9 december:  
Intervju i podcast från Sveriges Yngre Läkares Förening (SYLF).

## Sociala medier

Under våren 2024 startade Nationella vårdkompetensrådet en företagssida på LinkedIn. Utgångspunkten har varit att välja en social kanal med hög professionalism, men samtidigt kunna kommunicera lättsammare och mer

frekvent. Kanalen har också gett möjlighet att fånga upp saker i omvärlden och anpassa budskapen utifrån det.

Under 2024 har kanalen gått från 0 till drygt 200 följare och engagemanget för de innehåll som rådet förmedlar har mottagets mycket bra. Kontinuiteten med minst ett inlägg per vecka och kvaliteten på det innehåll som publiceras kommer vara av betydande vikt för hur kanalen utvecklas framåt.

# Socialstyrelsens planering och organisering av rådets arbete

## Rådskansliet

Det nationella vårdkompetensrådets kansli på Socialstyrelsen stödjer det nationella rådet och ansvarar för den dagliga verksamheten utifrån rådets verksamhetsplan. Rådskansliet har en analytisk, samordnande och kommunikativ roll. Rådskansliet är placerat på Socialstyrelsens avdelning för utveckling av hälso- och sjukvården på systemnivå. Arbetet i rådskansliet leds av kanslichefen med stöd av ansvarig enhetschef. Rådskansliet samarbetar löpande med UKÄ i flera delar av arbetet. Kanslichefen har regelbundna avstämningar med rådets ordförande. Kansliet deltar också i och stödjer arbetet i arbetsgrupperna i rådet.

I rådskansliets uppgifter ingår att:

- planera och organisera rådets verksamhet samt utarbeta rådets verksamhetsplan,
- bereda underlag inför rådets möten,
- föra dialog med verksamheterna på den sjukvårdsregionala nivån (regioner, kommuner och lärosäten) och stödja de sex sjukvårdsregionala råden,
- föra dialog med övriga aktörer,
- löpande omvärldsbevaka och samla in kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehoven,
- etablera och förvalta kommunikationskanaler för spridning av rådets arbete och sammanställningar av kunskapsunderlag om kompetensbehov,
- kommunicera rådets arbete till berörda aktörer,
- beställa eller genomföra utvecklingsuppdrag gällande statistik, prognoser och andra kunskapsunderlag, utifrån rådets bedömningar och prioriteringar, samt
- samordna rådskansliets verksamhet med angränsande verksamheter vid Socialstyrelsen och UKÄ.

## Samråd med UKÄ

Socialstyrelsen och UKÄ har under 2024 fortsatt hållit regelbundna samrådsmöten. Samrådsgruppen består bl.a. av ansvariga chefer från båda myndigheterna. Under 2024 har tre möten i samrådsgruppen genomförts. Syftet med mötena är att förhandsbereda underlag till rådet samt att föra löpande dialog om samarbetet mellan rådskansliet och UKÄ.

# Bilaga 1. Nationella vårdkompetensrådets ledamöter under 2024

## Ordföranden

- Ann-Marie Wennberg Larkö, professor, Göteborgs universitet

## Representanter för lärosäten

- Roger Klinth, rektor, Marie Cederschiöld högskola
- Lena Mårtensson, professor, Högskolan i Skövde
- Johan Dabrosin Söderholm, professor, Linköpings universitet
- Anna-Karin Andershed, prorektor, Örebro universitet
- Magnus Hultin, vicedekan, Umeå universitet

## Representanter för regioner

- Peter Lilja, konsult, tidigare regiondirektör, Region Blekinge
- Marina Olsson, senior rådgivare, tidigare HR-direktör, Västra Götalandsregionen
- Lena Gjevert, omställningsledare regionledningskontoret, tidigare hälso- och sjukvårdsdirektör, Region Värmland

## Representant för den sjukvårdsregionala nivån

- Jonas Appelberg, bitr. FoU-chef, Region Örebro

## Representanter för kommuner

- David Lidin, medicinskt ansvarig sjuksköterska, Stockholms stad
- Maria Ljung, planeringsledare, Göteborgsregionens kommunalförbund

## Representanter för Socialstyrelsen och Universitetskanslersämbetet

- Olivia Wigzell, generaldirektör, Socialstyrelsen. Björn Eriksson, generaldirektör, Socialstyrelsen, efterträdde Olivia Wigzell som representant för Socialstyrelsen i augusti 2024.
- Martin Norsell, generaldirektör, Universitetskanslersämbetet

# Bilaga 2. Nationella vårdkompetensrådets verksamhetsplan 2024



## Nationella vårdkompetensrådets verksamhetsplan för 2024

I Nationella vårdkompetensrådets (rådet) verksamhetsplan för 2024 beskrivs mål för rådets verksamhet för 2024. Inledningsvis beskrivs rådets uppdrag samt omfattning och uppföljning av verksamheten.

### Nationella vårdkompetensrådet och dess uppdrag

Nationella vårdkompetensrådet är ett rådgivande organ inom Socialstyrelsen, vars uppdrag framgår av Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen<sup>1</sup>. Rådet ska bidra till en god planering av vårdens kompetensförsörjning genom att

1. göra samlade bedömningar av kompetensförsörjningsbehoven baserade på tillgängliga kunskapsunderlag och tillgängliggöra sammanställningar av kunskapsunderlag,
2. stödja beslutsfattare och andra berörda aktörer på nationell och regional nivå i frågor av betydelse för kompetensförsörjningen när det gäller hälso- och sjukvårdspersonal,
3. åstadkomma samverkan mellan och föra dialog med berörda aktörer, och
4. stödja de sjukvårdsregionala råden.

#### *Rådets verksamhet*

Utifrån ovanstående uppdrag har rådet definierat tre målområden för verksamheten:

- Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå.

---

<sup>1</sup> Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen § 17 a.

- Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården.
- Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov.

### *Rådskansliet*

Det nationella vårdkompetensrådets kansli vid Socialstyrelsen stödjer det nationella rådet och ansvarar för den dagliga verksamheten utifrån rådets verksamhetsplan. Rådskansliet har en analytisk, samordnande och kommunikativ roll. Rådskansliet är placerat på Socialstyrelsens Analysavdelning och är bemannat med sju medarbetare inklusive kanslichef. Arbetet i rådskansliet leds av kanslichefen med stöd av ansvarig enhetschef. Rådskansliet samarbetar löpande med UKÄ i flera delar av arbetet.

## Målområden och mål för 2024

### *Övergripande mål och utgångspunkter*

Rådets övergripande uppdrag är att långsiktigt samordna, kartlägga och verka för att effektivisera kompetensförsörjning av personal inom hälso- och sjukvården och tandvården.

Rådets verksamhet berör flera av målen i agenda 2030: mål 3 om god hälsa och välbefinnande, mål 5 om jämställdhet, mål 10 om minskad ojämlikhet samt mål 16 om att främja en hållbar utveckling.

### *Målområden*

Tre övergripande målområden har sedan tidigare definierats för rådets verksamhet:

1. Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå.
2. Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården.
3. Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov.

Därutöver arbetar rådet med ett regeringsuppdrag gällande vårdens kompetensförsörjning som övergripande berör samtliga tre målområden i verksamhetsplanen. Eventuella aktiviteter som kan komma att bli aktuella i arbetet med regeringsuppdragen kvarstår att definiera, varför rådet har valt att inte specificera samtliga tänkbara, angränsande aktiviteter under respektive målområde.

Regeringsuppdraget redovisas under punkten:

4. Regeringsuppdrag

### *Mål*

Följande mål har formulerats för respektive målområde.

Målområde 1. Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå:

- Samverkan med de sjukvårdsregionala råden.
- Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningars innehåll.
- Samverkan om kompetensförsörjning för klinisk forskning, liksom om den kliniska forskningens betydelse för kompetensförsörjning.

- Löpande dialog mellan rådet och berörda aktörer som inte är representerade i rådet, såsom professioner, patientföreträdare, studenter och privata vårdgivare.
- Löpande dialog mellan rådet och nationella aktörer/myndigheter.

Målområde 2. Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården:

- God flödeskunskap om de högskoleutbildade yrkesgrupperna genom utbildnings- och hälso- och sjukvårdssystemen.
- Sammanställa och analysera befintliga kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehov.
- Utveckla nya kunskapsunderlag om befintliga och framtida kompetensförsörjningsbehov.
- Göra bedömningar av kompetensförsörjningsbehov på kort sikt och föreslå åtgärder.
- Kvalitetssäkra metoder för att bedöma kompetensförsörjningsbehov.

Målområde 3. Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov:

- Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer.
- Tillgängliggöra och sprida kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehoven.

Målområde 4. Regeringsuppdrag

- Regeringsuppdrag att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning (S2023/00256).

## **Aktivitetsplan 2024**

Nedanstående aktiviteter under respektive målområde och mål påbörjas eller genomförs under 2024. Rådkansliet ansvarar på rådets uppdrag för att aktiviteter genomförs och följs upp.

Verksamhets- och aktivitetsplanen är beslutad av rådet och är ett arbetsdokument som kan komma att ändras beroende på rådets ändrade prioriteringar, t ex som en följd av förändringar i omvärlden. Ett exempel på förändrade omständigheter för rådet är ovan nämnda regeringsuppdrag.

## Målområde 1: Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen på nationell och regional nivå

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning-mått	Uppföljning-när
<b>Samverkan med de sjukvårdsregionala råden</b>	Samverkansmöte mellan ordföranden och kanslistöd och de sex regionala råden	Ordföranden Rådskansliet	2 ggr/termin	Aktiviteten genomförs	Årligen
	Workshops i samband med aktuella uppdrag och projekt	Rådskansliet Rådet (gm arbetsgrupp)	Q1–Q4	<ul style="list-style-type: none"> <li>Genomföra workshops enligt beslutat dokument i syfte att få inspel och förslag i samband med pågående uppdrag och projekt</li> <li>Planera eventuella gemensamma aktiviteter</li> </ul>	Q4
	Stöd till de sex sjukvårdsregionala råden i form av deltagande vid deras möten	Rådskansliet	Vid efterfrågan från RVKR	<ul style="list-style-type: none"> <li>Medverka i möten hos sjukvårdsregionala råden när dessa så önskar och möjlighet finns</li> <li>Informations- och verksamhetsstöd vid behov</li> </ul>	Årligen
	Utrymme för nya aktiviteter som behöver beredas nationellt, initierade av de sex sjukvårdsregionala råden, enligt beslutad process.	Rådet Regionala råden Rådskansliet	2 ggr/år	Beslut om ny aktivitet, sådan kan införas i mån av kapacitet i verksamhetsplanen, 2ggr/år	Q2 och Q4
<b>Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildnings innehåll</b>	Stärka samordning mellan lärosäten om specialistsjuksköterskeutbildning	Rådskansliet Regionala råden UKÄ	Q3–Q4 2024	<ul style="list-style-type: none"> <li>Följa det samordnande arbetet som sker genom SUHF:s expertgrupp för professionsutbildningar inom hälso- och sjukvården</li> <li>Följa UKÄ:s uppföljning av den tidigare utvärderingen av specialistsjuksköterskeutbildningarna</li> <li>Följa frågan om antagning för specialistsjuksköterske- och barnmorskeutbildningar</li> </ul>	Q4 2024  Q3
	Omvärldsbevaka aktuella frågor rörande VFU	Rådskansliet	Löpande	Omvärldsbevakning i frågan	Årligen
	Kartlägga varför hälso- och sjukvårdspersonal lämnar sina yrken	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q4	<ul style="list-style-type: none"> <li>Förfrågningsunderlag till yrkesgrupper i vården</li> </ul>	Q4
<b>Samverkan om klinisk forskning</b>	Karriärvägar och förenade anställningar	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q1–Q3	<ul style="list-style-type: none"> <li>Fortsatt analys och fördjupat arbete utifrån rådets rapport om förenade anställningar, särskilt avseende bristande söktryck och tillståndigheter av förenade anställningar, i relation till pågående mobilitetsutredning (U2024/00229)</li> <li>Följa arbetet i RVKR Västra rörande förenade anställningar i kommunal hälso- och sjukvård</li> </ul>	Q4

<b>Löpande dialog mellan rådet och berörda aktörer såsom professioner, patientföreträdare, studenter och privata vårdgivare</b>	Fortsatt dialog med exempelvis professionsföreträdare inom hälso- och sjukvården, patient- och närståendeorganisationer, nationella aktörer såsom SKR, SUHF, studentförbund, SCB, IVO och Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	Rådskansliet	Löpande	Aktiviteter genomförs	Årligen
---	---	--------------	---------	-----------------------	---------

### Målområde 2: Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning-mått	Uppföljning-när
<b>Framställa nya kunskapsunderlag om befintliga och framtida kompetensförsörjningsbehov</b>	Ta fram statistikflöden för vissa högskoleutbildade yrkesgrupper	Rådskansliet	Löpande	Ta fram för statistikflöde för vissa högskoleutbildade yrkesgrupper	Årligen
<b>Göra bedömningar av kompetensförsörjningsbehov på lång sikt och föreslå åtgärder</b>	Genomlysna behovet av fler arbetsterapeuter och fysioterapeuter med specialistkompetens	Rådet Rådskansliet	Q4	Följa arbetet i utredningen om behörighet och yrkesreglering inom hälso- och sjukvård och tandvård (S 2023:10)	Q4

### Målområde 3: Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av kompetensförsörjningsbehoven

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning-mått	Uppföljning-när
<b>Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer</b>	Sprida rådets arbete via kommunikationskanalerna webb och nyhetsbrev	Rådskansliet	Löpande	Eftersträva att publicera 4-6 nyhetsbrev årligen	Årligen
	Tillhandahålla information om varje sjukvårdsregionalt råd på rådets webbplats	Rådskansliet	Q1	Publicera information som sedan hålls uppdaterad	Årligen
	Sprida rådets arbete genom deltagande i seminarier	Rådet Rådskansliet	Löpande	Genomföra och delta i seminarier när det är relevant och om möjlighet finns	Årligen
	Sammanställa forskningsunderlag för vilka gränser som kan eller bör finnas kring "task shifting"	Rådet (gm arbetsgrupp)	Q3-Q4		Q4

#### Målområde 4: Regeringsuppdrag

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning-mått	Uppföljning-när
<b>Regeringsuppdrag att ta fram förslag till en nationell plan för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning (S2023/00256)</b>	Socialstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram förslag till en nationell plan för att förbättra hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning. Förslaget till plan ska utarbetas av Nationella vårdkompetensrådet Av planen ska bl.a. framgå vilka ändamålsenliga och kostnadseffektiva insatser för befintlig och ny vårdpersonal som kan behövas för att förbättra kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården	Rådet Rådskansliet	Slutredovisning till Regeringskansliet den 31 maj 2024	Uppdraget redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) Urval av frågor från VP 2023 som omhändertagits i arbetet: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningars innehåll</li> <li>- Genomlysna bristande söktryck till vissa utbildningar</li> <li>- Löpande kontakt med nationell VFU-samordnare vid behov</li> <li>- Genomlysna behov av ramverk/baskunskap/kompetenstrappa för handledning</li> <li>- Göra en bedömning och formulera rekommendation utifrån insamlad kunskap genom bl.a. dialoger med regionala vårdkompetensråd avseende rekommendationer för ledarskap och fortbildning för chefer i hälso- och sjukvården</li> <li>- Tillvarata senior kompetens i samband med pension (innan och efter pension)</li> </ul>	Q2